

Бердянський державний педагогічний університет

Кафедра соціальних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
доц. Мельникова Ю. О.

“30” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Редагування для журналістів

Спеціальність 061 Журналістика

Освітньо-професійна програма «Журналістика»

Факультет філології та соціальних комунікацій

Бердянськ, 2019

Робоча програма «Редагування для журналістів» для здобувачів вищої освіти спеціальності 061 Журналістика

Освітньо-професійної програми «Журналістика»

Розробник: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент Носко А. М

Робочу програму погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Журналістика» та схвалено на засіданні кафедри соціальних комунікацій

від "30" серпня 2019 року (протокол № 2)

Завідувач кафедри соціальних комунікацій (Мельнікова Ю. О.)
(підпис)

Гарант освітньої програми (Мельнікова Ю. О.)
(підпис)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>06 Журналістика</u> (цифр і назва) Спеціальність <u>061 Журналістика</u> (цифр і назва)	Обов'язкова	
Змістових модулів – 4	Освітньо-професійна програма: <u>«Журналістика»</u>	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 120		2-й	2-й
Мова навчання: українська		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		24 год.	4 год.
		Лабораторні	
		24 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		72 год.	110 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
		Вид контролю:	
		залік	залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 40% / 60%
для заочної форми навчання – 10% / 90%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *Редагування для журналістів* є ознайомлення студентів з основами редакторської професії та набуття ними практичних навичок самостійного поліпшення власного журналістського твору.

Основними завданнями вивчення дисципліни *Редагування для журналістів* є:

- ознайомити з багатовірневою структурою тексту;
- вивчити основні аспекти редакторського аналізу;
- виховати самокритичне ставлення до власного тексту,
- сформувати навички саморедагування;
- забезпечити осмислення якісного інформаційного продукту як результату взаємодії, взаєморозуміння журналіста та редактора.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетентності*	Результати навчання
1.	Загальні	ЗК 7. Здатність працювати автономно	ПРЗ 12. Знає види та норми редагування матеріалів ЗМК з урахуванням їх різновиду (друковані, радіо, телебачення, інтернет-ЗМІ).
2.	Фахові	СК 5. Здатність готувати (писати та редагувати) журналістські матеріали для ЗМК в різних жанрах: відображати дійсність способом інформування, тлумачення, коментування, інтерпретації фактів з урахуванням особливостей, технологічних вимог та аудиторії кожного виду ЗМК	ПРУ 10. Уміє редагувати медіатексти з фактологічного, композиційного, логічного, стилістичного боку, враховуючи вимоги до них для різних ЗМК (друковані, радіо, телебачення, інтернет-ЗМІ).

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Авторське редагування: історія поняття, сучасний стан наукових досліджень

Тема 1. Авторське редагування як навчальна дисципліна. Новизна і актуальність навчальної дисципліни у ЗВО. Мета, завдання дисципліни об'єкт та предмет вивчення. Обсяг поняття «авторське редагування». Допоміжні дисципліни у вивченні процесу авторського редагування. Джерельна база вивчення процесу саморедагування. Значення процесу авторського редагування в роботі сучасного журналіста. Історія авторського редагування. Авторське редагування як основа літературного редагування: від авторського редагування до науки редагування. Новий етап розвитку процесу авторського редагування: авторське редагування як наукова проблема. Наукова школа з проблем авторського редагування. Дослідники проблем саморедагування та наукові праці з цієї тематики.

Тема 2. Поняття про текст. Загальна характеристика тексту. Поняття твору і дискурсу. Властивості тексту: цілісність, зв'язність, закріпленість у знаковій системі, інформативність, комунікативність. Функції тексту: контактна, організуюча, формування, поглядів, аферентна, заклична. Структура тексту: композиційна, архітектонічна, змістова, логіко-поняттєва.

Тема 3. Поняття про медіатекст. Сутність та ознаки журналістського тексту. Журналістський текст як структурна цілість. Передумови і методи творення журналістського тексту. Основні принципи структурування журналістського тексту. Текст як модель комунікативного акту. Поняття про патогенний текст. Медіанасильство. Медіазабезпеченість.

Змістовий модуль 2. Феномен авторського редагування у роботі журналіста

Тема 4. Механізми авторського редагування. Мотиваційні механізми: суб'єктивні чинники авторського редагування, особистісні потреби автора (визнання, самоактуалізація, когнітивні та естетичні потреби, потреба в безпеці). Об'єктивні чинники саморедагування, їх кореляція відповідно до історичних та соціокультурних факторів доби, сучасні об'єктивні чинники авторського редагування. Механізми аналізу та корекції. Авторські аспекти аналізу: квалітативний, когнітивно-естетичний, комунікативно-прагматичний, аксіологічний.

Тема 5. Авторське редагування в структурі творчого процесу. Структура творчого процесу журналіста. Місце і значення авторського редагування в структурі творчого процесу. Авторське редагування на підготовчому етапі. Авторське редагування в процесі написання тексту.

Авторське редагування як контрольний етап творчого процесу. Інші рівні авторського редагування.

Змістовий модуль 3. Робота журналіста над фактами та композицією матеріалів

Тема 6. Робота журналіста над текстом щодо розкриття теми: оцінка фактичного матеріалу. Основні задачі в оцінці фактичного матеріалу. Причини фактичних огріхів і недостовірності фактичного матеріалу. Прийоми перевірки фактичної точності і достовірності тексту. Загальні умови успішності.

Тема 7. Аналіз та оцінка композиції журналістського матеріалу. Жанр як композиційна форма. Композиційні форми різних жанрів журналістики: інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні. Вибір композиції. Типи побудови тексту. Логічність композиції. Аналіз структури твору. Елементи композиції, основні композиційні прийоми та принципи. Абзацподіл.

Змістовий модуль 4. Робота журналіста над логікою, мовностилістичною складовою та заголовками матеріалів

Тема 8. Аналіз та оцінка тексту з логічного боку. Значення логічних аспектів редагування. Прийоми встановлення логічних зв'язків та їх правильності. Логіка викладу. Основні закони логічного мислення й смисловий аналіз тексту.

Тема 9. Аналіз та оцінка мови та стилю. Основні методичні вимоги до аналізу мови та стилю. Мовна майстерність автора. Точність слововживання. Зрозумілість слова. Стислість викладу. Ясність тексту. Мовні штампи. Тон розповіді. Стилістичне використання мовних засобів.

Тема 10. Робота журналіста над заголовками та лідами. Призначення заголовків та лідів. Види газетних заголовків. Особливості заголовків у ЗМК.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМ1. Авторське редагування: історія поняття, сучасний стан наукових досліджень												
Тема 1. Авторське редагування як навчальна дисципліна	10		4	-		6	10		2	-		8
Тема 2. Поняття про текст	9		2	2		6	9		-	-		9
Тема 3. Поняття про медіатекст	11		-	4		6	11		-	-		11
Разом за ЗМ1	30		6	6		18	30		2	-		28
ЗМ2. Феномен авторського редагування у роботі журналіста												
Тема 4. Механізми авторського редагування	15		4	2		9	15		1	-		14
Тема 5. Авторське редагування в структурі творчого процесу	15		2	4		9	15		1	-		14
Разом за ЗМ2	30		6	6		18	30		2	-		28
ЗМ3. Робота журналіста над фактами та композицією матеріалів												
Тема 6. Робота журналіста над текстом щодо розкриття теми: оцінка фактичного матеріалу	15		4	2		9	15		-	2		13
Тема 7. Аналіз та оцінка композиції журналістського матеріалу	15		2	4		9	15		-	2		13
Разом за ЗМ3	30		6	6		18	30		-	4		26
ЗМ4. Робота журналіста над логікою, мовностилістичною складовою та заголовками матеріалів												
Тема 8. Аналіз та оцінка тексту з логічного боку	12		4	2		6	12		-	2		10
Тема 9. Аналіз та оцінка мови та стилю	8		-	2		6	8		-	-		8
Тема 10. Робота журналіста над заголовками та лідами	10		2	2		6	10		-	-		10
Разом за ЗМ4	30		6	6		18	30		-	2		28
Усього годин	120		24	24		72	120		4	6		110

4. Теми лекцій

Не передбачені навчальним планом

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денне)	Кількість годин (заочне)
1.	«Авторське редагування» як навчальна дисципліна	4	2
2.	Поняття про текст	2	
3.	Механізми авторського редагування	4	1
4.	Авторське редагування в структурі творчого процесу	2	1
5.	Поняття фактажу журналістського матеріалу. Принципи роботи над фактажем	4	
6.	Композиційні форми журналістських жанрів. Вибір композиції	2	
7.	Логічні аспекти редагування медіатекстів	4	
8.	Призначення та види заголовків у ЗМК	2	
Разом:		24	4

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денне)	Кількість годин (заочне)
1.	Поняття про текст	2	
2.	Особливості медіатексту	4	
3.	Мотивація та рівні саморедагування	2	
4.	Структура творчого процесу журналіста	4	
5.	Робота журналіста над фактичним матеріалом	2	2
6.	Робота журналіста над композицією медіатекстів	4	2
7.	Робота журналіста над логікою викладу матеріалу	2	2
8.	Робота журналіста над мовою та стилем матеріалу	2	
9.	Робота журналіста над заголовками та лідами	2	
Разом:		24	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денне)	Кількість годин (заочне)
1.	Тема 1. Авторське редагування як навчальна дисципліна	6	8
2.	Тема 2. Поняття про текст	6	9
3.	Тема 3. Поняття про медіатекст	6	11
4.	Тема 4. Механізми авторського редагування	9	14
5.	Тема 5. Авторське редагування в структурі творчого процесу	9	14
6.	Тема 6. Робота журналіста над текстом щодо розкриття теми: оцінка фактичного матеріалу	9	13
7.	Тема 7. Аналіз та оцінка композиції журналістського матеріалу	9	13
8.	Тема 8. Аналіз та оцінка тексту з логічного боку	6	10
9.	Тема 9. Аналіз та оцінка мови та стилю	6	8
10.	Тема 10. Робота журналіста над заголовками та лідами	6	10
Разом:		72	110

8. Методи навчання

Пояснення, практичні вправи, самостійна робота студентів із джерелами.

9. Засоби оцінювання

Усне та письмове опитування, стандартизовані тести, залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Усна відповідь на практичному – 5 балів

Доповнення відповіді – 1-3 бали

Виконання завдань до практичного – 5 балів

Підготовка реферату, доповіді – 5 балів

Підготовка презентації – 5 балів

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для екзамну, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C		
58-64	D		
50-57	E	задовільно	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Плани практичних, плани лабораторних, завдання самостійної роботи, питання до заліку.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Капелюшний А. О. Редагування в ЗМІ : навчальний посібник. 2-ге вид., випр. і доп. Л. : ПАІС, 2009. 432 с.
2. Карпенко В. Журналістика: вступ до фаху : навчальний посібник К. : Університет «Україна», 2011.
3. Носко А. М. Соціокультурна модель авторського редагування письменників кін. XIX – поч. XX ст. : монографія / Анастасія Михайлівна Носко. – Бердянськ, 2017. – 197 с.
4. Партико З. В. Галузеве редагування в засобах масової інформації: конспект лекцій. Л. : 2007. 104 с.
5. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи: навч. посібник. Львів : ВФ «Афіша», 2011. 640 с.
6. Серажим К. С. Текстознавство : підручник. К. : Київський університет, 2008. 527 с.
7. Серажим К. С. Текстознавство : навчально-методичний посібник. К. : ПАЛІВОДА А. В., 2012. 188 с.
8. Солодка Л. І. Логіка. Методи логічного аналізу тексту : навчальний посібник. Черкаси : Брама-Україна, 2011. 68 с.

Допоміжна:

1. Бондаренко Т. Г. Типологія мовних помилок та їх усунення під час редагування журналістських матеріалів : дис... канд. філол. наук: 10.01.08. / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2003. 225 с.

2. Валгина Н. С. Теория текста : учебное пособие. М. : Мир книги, 1998. 210 с.

3. Дроздова А. В. Авторське редагування в системі літературно-критичної думки XX ст. *Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник*. 2010. Т. 38. (Січень–березень). С. 164–168.

4. Дроздова А. В. Авторське редагування художніх творів у системі соціальних комунікацій. *Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник*. 2010. Т. 41. (Жовтень–грудень). С. 177–179.

5. Дроздова А. В. Історичні аспекти розвитку авторського редагування. *Держава та регіони. Серія : соціальні комунікації*. 2010. № 1. С. 103–107.

6. Дроздова А. В. Психологічні закони авторського редагування художнього тексту. *Вісник Київського міжнародного університету. Серія : Соціальні комунікації, журналістика, медіа критика, кінематографістика*. 2010. Вип. 9. С. 105–112.

7. Ирвин А. А. Логика для журналистов : учебник. URL: https://stud.com.ua/178868/logika/logika_dlya_zhurnalistiv

8. Іванченко Р. Г. Літературне редагування. К. : Вища шк., 1993. 248с.

9. Ким М.Н. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для вузов / М.Н. Ким. – СПб.: Питер, 2011. – 400 с.

10. Куцевська О. С. Саморедагування Олесем Гончаром публіцистичного твору: модифікація, прагматика, інтерпретація : дис. ... канд. наук із соціальних комунікацій : 27.00.05 / Ольга Станіславівна Куцевська. – Луганськ, 2009. 483 с.

11. Мильчин А. Э. Методика редактирования текста : учебник / А.Э.Мильчин. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – М. : Логос, 2010. – 524 с.

12. Накорякова К. М. Литературное редактирование. – М.: Издат. ИКАР, 2002. – 432с.

13. Різун В. В. Літературне редагування : підручник. К. : Либідь, 1996. 240 с.

14. Різун В. В., Мамалига І. І., Феллер М. Д. Нариси про текст. Теоретичні питання комунікації і тексту. К. : Київський університет, 1998.

15. Сізова К. Практикум з редагування : навчальний посібник. К. : Наша культура і наука. 2007. 112 с.

16. Соловьев В.И., Рябинина Н.З. Редакторская подготовка периодических изданий. URL : <http://www.hi-edu.ru/e-books2/RedPodgotPeriodIzd/authors.htm>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ
2. Медіатека факультету філології та соціальних комунікацій (56208)
3. Медіатека кафедри соціальних комунікацій